

vode. Po zunanosti je visok 1.80 m, izredno lep človek ter eden najboljših strelcev, uprav levjega poguma ter je mojster v bojevanju. Že v mladostnih letih je hlepel po gospodarstvu nad bojnimi silami.

Kot mlad človek se je maščeval radi storjene mu krivice nad prijatelji ter znanci s tem, da je ropal po deželi in uničeval vse, kar mu je prišlo pod roko.

Ker je nekoč ustrelil dva napadalca, je bil kot zločinec pripeljan v afganistansko prestolno mesto Kabul v verigah. Sodišče ga je obtožilo umora, ga tudi obsodilo ter pahnilo v ječo. Iz zaporov je bil izpuščen na podlagi izdane amnestije.

Oproščen je, se je podal v planine in se udajal tolovajskemu življenju. — Zbiral je krog sebe razbojniške tovariše, kradel, ropal in napadal je krog po raznih krajih neizmerno obširnega Afganistana. Pravi junak in oboževanec priprostega ljudstva je postal radi tega, ker plena ni delil le s svojimi sodrugji, ampak je dajal tudi izdatne podpore najbolj priprostim ter siromašnim.

Pri ravnokar označeni burni predzgodovini ljudskega junaka in dobrotnika Baka Sakao se ne smemo čuditi, da mu je narod začasno zaupal in poveril najvišjo čast ter dostojanstvo neomejenega gospodarja bajno razsežnega Afganistana.

*

Robinzoni v Tihem Oceanu.

Znameniti kapitan in raziskovalec Cook (izgovori: Kuk) je razkril javnosti na svojih pomorskih potovanjih — skrivnosti ogromnega Velikega ali Tihnega Oceana, ki se razliva med Azijo, Avstralijo ter Ameriko. Kuk je bil ubit od domačinov na Havajskih otokih v Velikem Oceanu. Kljub smrti Kukovi so se raznesle krog po svetu vesti o njegovih pravljicnih odkritjih. Predvsem so se širile govorice o nekem krušnem sadu, ki doseže velikost človeške glave in tekne kakor kruh. Od Kuka odkrito krušno drevo so hoteli poiskati, da bi uporabljali njegov sad kot poceni prehrano za črne afrikanke sužnje.

Angleški kralj Jurij III. je dal na razpolago 200tonsko ladjo z imenom »Bounty«. Moštvo jadrnice je obstojalo iz spremljevalcev ubitega Kuka in bi naj poiskalo krušno drevo. Ladja se je podala na daljno pot leta 1787 proti skupini otokov v Tihem Oceanu, ki se imenujejo »Gesellschaftsinsel«.

Dosegla je srečno zgoraj omenjeno otočje skupino in se ustavila ob otoku Tahiti. Mornarji so zadeli na otoku na nepopisne naravne krasote ter bogastva. Razven tega so bili domačini polni spoštovanja ter ljubezni do novodošlih belih prijateljev.

Jadrnica je imela od angleške vlade povelje, po daljšem pristanku na Tahiti odjadrti proti Tongi (skupina otokov, ki ležijo od Tahiti bolj proti Avstraliji). Mornarji so dobro vedeli, da bodo morali tudi iz Tongo skupine kmalu odriniti nazaj na Angleško in bo konec rajске sreče novih krajev.

Pomorščaku Kristijanu se je posrečilo, da je pridobil tovariše za upor — proti ladijskemu kapitanu. Kapitana in oficirje so uporniki nekega dne pograbili, jih pobasali v čoln in jih pustili na sredini Tihnega Oceana nadaljni usodi. Ubogi kapitan je blodil z 19 možmi šest tednov po širnem morju, dokler ni zanesel slučaj čoln proti otoku Timor (blizu velikega in znanega otoka Java), kjer je zadel na angleške koloniste in bil rešen.

Od zgoraj omenjenih 25 upornikov se je hotela večina vrniti in ostati na rajskem otoku Tahiti, kjer se jim je godilo nekaj mesecev tako nébeško udobno.

Poveljnik upora Kristijan, ki se je bal morebitnega zasledovanja od strani angleške vlade, je zapustil na ladiji »Bounty« z 8 možmi, katerim se je pridružilo 6 mož domačinov, z 12 ženami Tahiti in se je podal na otok Pitcairn. Otok leži bolj proti ameriški obali, je čisto osamljen in meri 5 kvadratnih kilometrov. Obrežje otoka je izredno strmo in je pristanek večjim ladjam nemogoč. Na tem čisto samotnem kraju se je naselil Kristijan. Po naselitvi je dal celo razdreti in potopiti ladjo, na kateri je dosegel to samotno točko.

Duša upora Kristijan je bil prepričan, da bo ustvaril na osamelem otoku zemeljski raj, kakor ga je okušal na Tahiti, a se je bridko varal.

Beli Kristijanovi spremljevalci so začeli nečuvno stiskati moške domačine iz Tahiti. Domačini so se uprli, pa so podlegli belokožcem, ker so tem pomagale iz Tahiti pripeljane ženske, ki so svoje lastne može pobile.

S tem s krvjo ter smrtjo zatrtim uporom je pričelo na sicer bogatem otoku življenje polno sovraštva ter pobojev.

Po 11 letih bivanja na Pitcairn, torej leta 1800, je bil na otoku samo eden mož, po imenu Adams, ki je imel nekaj žen in 20 otrok. Uvidel je, da sta uničila moško prebivalstvo otoka živalska podivjanost, ki izvira iz popolnega — brezverstva. Začel je pri preostalih svojcih z najbolj strogo krščansko vzgojo, ki je rodila v par letih najlepše uspehe in sadove.

Osamljeni otok Pitcairn so odkrili zo pet v letih 1808 in 1814. Poročila iz teh let beležijo, da niso našli raziskovalci Tihnega Oceana nikjer tako nedolžnih ter dobrih ljudi kakor na tem otoku. Upeljava krščanske vere in morale je prelevila otok v par letih v nepopisni raj sreče, nedolžnosti in vsestranskega zadovolja. V tej samoti je živel strogo pokristjanjeni človek srečno, zadovoljno in naravno kakor Adam in Eva v paradižu pred grehom.

Z leti so se presrečni samotarji tako razmnožili, da ni bilo več prostora v raju. Leta 1956 se je moralo z otoka izseliti 190 oseb. Te ljudi so prepeljali na otok Nordfolk, ki leži blizu Avstralije. Otok meri 39 kvadratnih kilometrov in je po podnebjju ter rastlinstvu — pravi park.

Presrečni ljudje iz Pitcairn se niso počutili v novem raju tako srečne, kakor v starem. Več družin se je preselilo nazaj na otok Pitcairn, ki šteje danes

175 prebivalcev. Na otoku Nordfolk živi danes 720 oseb.

Rajski otok Pitcairn obiskujejo v sedajšnjih časih lovci na kite in bogatini iz Avstralije.

Znanstveniki se pečajo s prebivalci, ki so narasli v posebno človeško pleme vsled križanja med Severoevropejci in Polinezi.

Novo človeško pleme na samotnem rajskem otoku živi še danes v vsej sreči, naravnem blagostanju in strogo po načelih krščanske vere in morale.

Novc knjige.

»Prijateljski v ugankah«. Mladinski pesnik A. Čebular podaja v lični zbirki slovenski mladini zvrhan kešek orehov in lešnikov-ugank: 150 živalic nastopa v teh ugankah, mladih čitateljev prijetna in zabavna naloga pa je, da pogodijo njih imena. Vsebinsko knjižice preveva bujna domišljija pisatelja, ki je znan vzgojitelj — najlepše zrcalo zdrave otroške duše. Zbirka je v malem prirodopis za naše najmlajše. Otrok se ga bo naučil kar igraje, da sam ne bo vedel kdaj. Čital in ugibal bo, mladi duh se bo vežbal, razum bistril, spoznanje bo raslo. Tako je združeno koristno s prijetnim. Mladina se na ta način že v zgodnji mladosti navadi dobro opazovati, kar je velikega vzgojnega pomena. Lična knjižica, ki jo krasi tudi nekaj lesorezov pisatelja, stane mehko vezana 6 Din, trdo vezana 10 Din. Dobi se pri založnici — »Brezalkoholna produkcija« v Ljubljani, Poljanski nasip 10, kakor tudi v obeh prodajalnah tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Dolgi zimski večeri so pusti, ako prihiti ni razvedrila. Najboljše razvedrilo je dobra knjiga. Kdor jo želi imeti, si naj nabavi zelo lepo povest »Odpoved nesrečne žene«. Čitalo jo je že nad 10 tisoč ljudi. Stane samo 12 Din in se dobi v obeh Cirilovih prodajalnah v Mariboru, v Slomškovi tiskovni zadrugi v Celju in v Jugoslovanski knjigarni ter v Novi založbi v Ljubljani.

Cene in sejmska poročila.

Vrednost denarja. 1 nemška marka 13.54 Din, 1 ogrski pengó 9.93 Din, 1 švicarski frank 10.98 Din, 1 avstrijski šiling 8.01 Din, 1 angleški funt 276 Din, 1 ameriški dolar 56.80 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.69 Din, 1 italijanska lira 2.98 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo od 22. I. 1928. Prignanih je bilo: 9 konj, 14 bikov, 245 volov, 301 krava in 3 teleta. Skupaj 572 komadov. Povprečne cene za različne živalske sorte so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 8 do 8.50 Din, poldebili voli od 7 do 7.50 Din, plemenski voli od 6.50 do 7 Din, biki za klanje od 6.75 do 8.50 Din, klavne krave debele od 6.50 do 7 Din, plemenske krave od 5 do 6 Din, krave za klobasarje od 3.50 do 4 Din, molzne krave od 5.50 do 6.50 Din, breje krave od 5.50 do 6.50 Din, mlada živina od 6 do 8 Din. Prodalo se je 371 komadov, od teh v Italijo 104 komadov in v Avstrijo 56 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 25. januarja 1929 je bilo pripeljanih 17

svinji. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči od 3 l mesece stari 280 do 450 Din, 5—7 mesecev 480 do 550 Din, 8—10 mesecev stari 530—750 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 35 do 18 Din. Prodanih je bilo 6 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso in meso od bikov, krav in telic 1 kg od 10 do 18 Din, telečje meso od 15 do 22.50 Din, svinjsko meso od 15 do 25 Din.

Tržne cene v Mariboru od 26. januarja 1929. Na zadnji mariborski trg dne 26. januarja so pripeljali šeparji 112 voz z mesom. Svinjsko meso je bilo po 18 do 25 Din 1 kg. Krompir je bil po 1.50 do 2 Din, čebula po 4 do 5 Din. Pšenica je bila po 3 Din, rž po 2.50 Din, ječmen po 1 Din, oves po 1.50 Din, kuzuza po 2.50 Din, njda po 2 Din, fižol po 4 do 5 Din, proso po 1 Din, grah po 14 do 16 Din. Kokoši komad po 45 do 45 Din, piščanci par po 45 do 75 Din, race in gosi komad po 60 do 100 Din. Jabolka so po 1 do 10 Din.

Iz žitnega trga. V Ljubljani so: deželni pridelki (vse samo ponudbe, slovenske postaje, plač. 30 dni, dobava promptna): pšenica 80 kg 2% 287.50—290, febr. 292.50—295, marec 297.50—300, april 302.50—305, maj 307.50—310; moka 0 g vagon blago franko Ljubljana plačljivo po prejem 420—425, soržica franko postaja Domžale 477.50—280, kuzuza laplatska 325—330, času pri merno suha 295—297.50, ječmen bar. pol. 345—347.50, bč. 330—215, otrobi 180—185. Promet 42 vagonov pšenice. — Novi Sad: Pšenica: bač. 245—247.50, ban. 237.50—240, oves bač sr. slav. 240—245, kuzuza 252.50—257.50, bač. 2. 262.50—267.50, 8, 4, 5. 285—287.50, sr. 252.50—257.50, 2. 262.50—267.50, 3, 4, 5. 285—287.50, ječmen 252.50—257.50, bač. pol. 270—280, moka 0 g 340—350, št. 2 320—330, št. 5 300—310, št. 6 270—275, št. 7 260—265, št. 8 205—315, otrobi 180—185. Promet 22 vagonov pšenice, 185 kuzuze, 2 ječmena in 1 moka.

*

Gospodarska obvestila.

Tečaj za sadjarske pomočnike — oskrbovalce sadnega drevja) se vrši letos na oblastni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Namen tečaja je, izobraziti ne prestare moške delovne moči v vseh najvažnejših sadjarskih opravilih v sadovnjaku in drevesnici, n. pr. pri vzgoji, sajenju, oskrbi, čiščenju, trebljenju, pomlajanju, precepljanju in gnojenju sadnega drevja, pri zatiranju škodljivcev in boleznih ter pri najvažnejših načinih sadne uporabe. Tečaj traja 5 tednov in se vrši v treh razdobjih: a) tri tedne spomladi, od 4. do 23. marca; b) 1 teden poleti od 10. do 15. junija in c) 1 teden jeseni, od 23. do 28. septembra. — Udeleženci dobe hrano in stanovanje v zavodu brezplačno. Ob zaključku tečaja delajo praktičen izpit in prejmejo izpričevalo, ki jih usposablja za izvrševanje raznih sadjarskih opravil pri lastnikih drevesnic in sadovnjakov proti primerni nagradi. Prosilci iz mariborske oblasti, stari najmanj 18 let, naj pošljejo pravilno kolekovane prošnje — kolek 5 Din — najkasneje do 22. svečana t. l. podpisane ravnateljstvu. Tej prošnji je priložiti krstni list, domovnico, spričevalo o navedeni in poslednje šolsko spričevalo. — Ravnateljstvo oblastni in sadjarske šole v Mariboru.

Dvodnevni kletarski tečaj se vrši dne 1. in 2. marca na oblastni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Potrebni, ki izkažejo to s potrdilom pristojnega občinskega urada, dobe prispevek za prenočišče in hrano. Zanimanci, ki se žele

tečaja udeležiti, naj javijo to z dopisnico najkasneje do dne 25. februarja ravnateljstvu šole.

Tečajji za izobrazbo v vinarstvu in sadjarstvu. V svrhu temeljite praktične izobrazbe v vinarstvu in sadjarstvu se priredita od 1. marca do 1. decembra t. l. dva devetmesečna tečaja pri oblastnih trsnicah in drevesnicah: v Pekrah, p. Limbuš pri Mariboru, in v Kapeli, p. Slatina-Radenci. V vsak tečaj se sprejme po 10 mladeničev. Pouk je v prvi vrsti praktičen in le v toliko tudi teoretičen, v kolikor je to za boljše razumevanje vsakega posameznega opravila v vinogradu, v trsnici, v sadonosniku, v drevesnici in v vinski kleti neobhodno potrebno. Gojenci dobe prosto stanovanje, brezplačno kmečko hrano in mesečno po 100 Din na roko za nabavo manjših potrebščin. V tečaj se sprejmejo viničarski in kmečki mladeniči iz mariborske oblasti, ki so stari najmanj 16 let, dovolj razviti in močni za opravljanje vseh opravil v vinarstvu in sadjarstvu. Prošnjam za sprejem, kolekovanim z 20 Din, in 5 Din je priložiti: 1. krstni list, 2. zdravniško spričevalo, 3. navedeno spričevalo, 4. izjavo staršev, da pušče prosilca 9 mesecev nepretrgoma v tečaju in 5. odpustnico osnovne šole. Tako opremljeno prošnje naj prosilci osebno izročijo upravitelju oblastne trsnice in drevesnice v Pekrah ali v Kapeli, kjer pač žele obiskovati tečaj, najkasneje do 10. februarja t. l. O sprejemu v tečaj bodo prosilci takoj po 20. februarju obveščeni. Tečajniki dobe ob zaključku tečaja spričevalo o doseženi sposobnosti za opravila v vinarstvu in sadjarstvu. — Komisar za samoupravne posle mariborske oblasti: dr. Leskovar.

Prosvetno-strokovni tečaj v Kapeli pri Radencih. V dne 2. in 3. februarja t. l. priredi Prosvetna zveza v Mariboru za kraje Kapela-Radenci in okolico v Kapeli pri g. Lukovnjaku dvodnevni prosvetno-strokovni tečaj, na katerem bodeta predavala g. Vladimir Pušenjak o združništvu, narodnem gospodarstvu in davkih, ter g. inž. Ferlic o vinarstvu ter sadjarstvu. Tečaj se prične po ranem sv. opravilu. Ker je tečaj namenjen kulturnemu in gospodarskemu dvigu našega ljudstva, je pričakovati, da se bodo z njim mnogi udeleženci okoristili!

Hmeljarjem! 5000 komadov hmelovk od 5—9 metrov dolgih proda Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica 25.

Znižanje carine. V poljedelskem ministrstvu izdelujejo nov pravilnik o uvoznih in izvoznih carinah za poljedelske pridelke in potrebščine. Uvozna carina na pluge in nekatere poljedelske stroje bo čisto odpravljena. Obenem bo pa tudi zelo znižana ali pa čisto odpravljena izvozna carina na večino poljedelskih pridelkov. S tem bo omogočeno, da bodo mogli naši poljedelci uspešneje konkurirati na tujih trgih, kar bo sigurno zelo povečalo naš izvoz.

Zatiranje vran. Da se omeji nadaljnje razmnoževanje vran, ki delajo že prav občutno škodo zlasti poljedelcem, je sklenil oblastni odbor mariborske oblasti pospeševati zatiranje vran. Najboljši čas je sedaj po zimi in najboljši način polaganja strupa! V ta namen se je naj-

bolje obnesla takozvana »fosforjeva pasta«. Da se ta akcija čim obširneje izvede, priznava oblastni odbor mariborske oblasti na tozadevno prošnjo občinom in kmetijskim korporacijam 50% podporo za nabavo »fosforove paste«. Prošnje, kolkovane z 5 Din, je vlagati naravnost na oblastni odbor v Mariboru. Natančna navodila za vlaganje teh prošenj, kakor tudi za najuspešnejši način zatiranja vran se dobi na vsakem občinskem predstojništvu.

Gospodarsko obvestilo iz Slovenskih goric. Lanska sadna letina je bila v naših Slovenskih goricah prilično dobra. Prodalo se je precej namiznega sadja v inozemstvo. Imajo pa še ljudje sedaj veliko raznovrstnega vina, šmarnice in jabolčnika, jabolčnik pa se žalibog ne bo mogel letos tako drago vnovčiti, kakor n. pr. lansko leto. Vzrok temu je, ker je pridelek petkrat večji, kakor je bil leta 1926, na 1927 sploh ne smemo računati, ker takrat je domala skoraj vse pozeblo, zato je prišel stari jabolčnik še na štiri dinarje v kleti. Pri letošnji prodaji pa bo tudi škodovala slaba prodaja hmelja v Savinjski dolini, v Slovenskih goricah so pokupili jabolčnik Savinjšani, ker so zmiraj drago prodajali hmelj. Letos se ne more računati na to, zato bodo tudi cene ostale najbrže nizke, ker je pijače preveč.

*

R. Košar:

Spremembe v trgovinski pogodbi z Avstrijo.

Stara, leta 1925 sklenjena trgovska pogodba z Nemško Avstrijo, ni več povsem odgovarjala gospodarskim razmeram in težnjam obeh držav in zato se je začela revidirati. Medsebojna pogajanja so trajala dolge mesece in na starega leta dan se je podpisal obojestranski sporazum, ki je stopil v veljavo dne 10. januarja t. l. V nekaterih točkah so popustili Nemci, v drugih naši, nekatere carinske postavke so se zvišale na avstrijski, druge na jugoslovanski strani; pri eni panogi narodnega gospodarstva so godrnjali Nemci, češ, da so prikrajšani, pri drugi pa mi. Vsakemu posamezniku se pri tako ogromnem številu vprašanj in križajočih se interesov pač ne more ustreči, saj še oče ne more zadostiti vsem željam svojih otrok. Svoje državne interese v splošnem pa je skušala občuvati vsaka prizadetih držav in to je tudi dosegla, ker sicer ne bi prišlo do sporazuma in podpisa naknadnega trgovinskega sporazuma.

Popust pri uvozu sadja.

Mi Slovenci smo glasom teh novih carinskih sprememb z ozirom na našo kmetno gospodarstvo deloma pridobili in deloma izgubili. Ako bi bila pri nas bolj razvita trgovina z grozdem, in Bog daj, da bi se razvila do najvišje popolnosti, bi se veselili vinogradniki, ker se je znižala carina od 15 na 10 zlatih kron za uvoz grozdja. Sadjarji so z novimi tarifi lahko izredno zadovoljni, ker bodo od 1. septembra do 15. novembra plačevali samo 1 zlato krono za 100

kg jabolok, dočim so prej plačevali 2 zl. K; za hruške bodo plačevali 2 zl. K namesto 5, sveže nepakovane slive pa so proste carine, dočim se je prej plačevalo 1 zl. K. Za suhe slive se je prej plačevalo 6 zl. K, ako so bile nepakovane, sedaj pa nič, pakovane slive pa so se znižale od 8 zl. K na 2.50 K. Carina za slivovko se je znižala za polovico, od 150 zl. K na 75, uvoz bučnega olja je prost, dočim se je do sedaj plačevalo 5 zl. K za 100 kg.

Pogodba in živinorejci.

Živinorejci pa novih pogodb ne bodo tako veseli, ker so se carine občutno zvišale. Nemška Avstrija je hotela na vsak način še dvigniti z novimi carinami svojo lepo se razvijajočo živinorejo. Tako se je dvignila uvozna carina za delovno in plemensko govejo živino od 25 zl. K na 50, za mlade vole od 15 na 35, za svinje od 40—110 kg od 9 na 18, za delavne konje čez 2 leti starosti do 60 na 130, za žrebeta do dveh let od 30 na 75 zl. K, dočim je važno, da se je znižala uvozna carina za teleta od 4 na 1 in za prešiče nad 110 kg od 3 na nič K. Svinje nad 100 kg so torej vsake carine proste.

Pri teh carinah so menda najbolj prizadeti oni naši živinorejci, ki gojijo pršutnike od 40—110 kg, kar je tem hujše, ker zadene ta carina ravno naše najšibkejšo kmetske sloje.

Iz lastne izkušnje vem, da je to za nas Slovence pereče vprašanje že leta 1924 pri sklepanju prvotne trgovske pogodbe z Nemško Avstrijo bilo predmet ostrih razprav med obema vladama, ker Nemci niso hoteli nikakor pristati na zahtevano znižano carino 3 zl. K za pršutnike, kakor so to dovolili za svinje nad 110 kg. Ker se mi je zadeva zdela tedaj nepravilna in nelogična, sem tudi njemu je prodaja pršutnikov skoraj prišel do zaključka, da živi pač nemško avstrijski kmet, nagornjak in delavec, vsled alpskega položaja v istih slabih gospodarskih razmerah kakor naš. Tudi njemu je prodaja pršutnikov skoraj edini vir dohodkov. Razumel sem torej, da ga hoče vlada zaščititi z visoko uvožno carino, kakor bi se tudi mi branili, ako bi se hotelo k nam uvažati isto blago. Sedajna, novo povišana carina pa ne velja toliko nam, kakor poljski državi, proti kojemu uvozu se hoče Nemška Avstrija zavarovati. Saj se je n. pr. lani glasom štatistike uvozilo na dunajski trg izmed 806.000 svinj samo iz Poljske 600.000 komadov, dočim je Avstrija prispevala samo 1%.

Poljedelci in pogodba.

Poljedelcem se je tudi zvišala uvozna carina na zrnje, kar pa za Slovenijo ne pride toliko v poštev, ker smo v tem oziru pasivni.

Nekaj o prednostih in slabostih pogodbe.

V splošnem lahko rečemo, da Slovenija s spremenjenimi carinskimi postavkami ni na boljšem, ne na slabšem. Ako bi obdržali dosedanji način izražanja naših kmetijskih pridelkov. Izgube na eni strani, krije dobiček na dru-

gi. Čisto drugo razmerje pa bi nastalo, ako bi se naše gospodarstvo prilagodilo trgovskim prilikam sosednih držav, in ako bi začeli umno izrabljati dane trgovske prilike! Naši pršutniki n. pr. ne bodo več mogli prihajati na nemški trg v tolikem številu. Zato pa bi naj gledali naši gospodarji, da si vzredijo kolikor mogoče svinje nad 110 kg težke, ki so carine proste, trgovina pa naj za ostale pršutnike usmeri svoj delokrog v Italijo, ki je naš dober odjemalec v tej stroki. Kupčija s teleti je bila dosedaj z Nemško Avstrijo že dokaj živahna in se bo še podvojila, ker se je carina trikrat znižala. Za ugodni izvoz jabolok, hrušk in sliv so dani vsi pogoji in na tisoče in tisoče vagonov tega blaga je šlo že dosedaj v Nemško Avstrijo. Negujmo sadno drevje in upoštevajmo tudi strokovna navodila za sušenje sadja itd. Kaj se da doseči s smotrenim delom, nam pove štatistika Nemške Avstrije, iz koje hočem navesti nekaj primernih zgledov:

Tako se je n. pr. v splošnem podvojil pridelek žita in pšenice napram letu 1919. Krompirja ne uvažajo več vkljub milijonom delavcev v industriji, ampak že gledajo za izvozom. Začeli so se tudi baviti s sajenjem sladkorne pese. Dočim so morali leta 1919 uvažati še 95% dragega inozemskega sladkorja, ga pridelajo danes doma že 65%. Tudi živinoreja je silno napredovala. Danes pridelujejo kmetje že toliko živine, da krije 60% domačih potreb. Mlekarstvo se je silno razvilo. Gotovo se še spominjamo na prva povojna leta, ko je neka mariborska tvrdka pobirala po vsem Spodnje-Štajerskem mleko po dobrih cenah ter ga na stotine vagonov pošiljala v Nemško Avstrijo. Danes proizvajajo nemški kmetje že dovolj mleka sami za domači trg, dočim se je moralo leta 1919 uvažati 385.000.000 l.

Smotrena delavnost nemško-avstrijskih kmetovalcev je prihranila državni lanske leto okrog 374 milijonov šilingov (skoraj tri milijarde dinarjev) na uvozu napram letu 1919. Bog daj, da bi tudi naša marljiva Slovenija čez deset let izkazala vsaj približni odstotek poviška glede izvoza svojih pridelkov.

*

Sadjarjem v prevdarek!

Mnogi sadjar sadi sadna drevesca tja v en dan, najsi bo zemlja in lega prikladna dotični sorti ali ne. Na posledice pa nihče ne pomisli.

Toda temu ni tako! Zelo malo sort sadnega drevja uspeva v različnih zemljah ali legah. V hribih imamo dobre in slabe zemlje, senčne in solnčne lege. — Precej sadjarjev še niti pojma nima v tem oziru. Marsikateri še tega razumeti noče, kar se seveda póżneje prav bridko maščuje.

Veliko v tem oziru grešijo kmetje — drevesničarji, ki cepijo po svojih drevesnicah samo po eno sorto, tako n. pr. samo damasonko. Kako naj dela tak drevesničar za povzdigo sadjarstva? Sadjar v hribih z globoko pa tudi s tanko zemljo ter z ilovnato in kamenito plastjo. s senčno in solnčno lego pač ne

more rabiti samo ene sorte, ki bi bila v prospeh sadjarstva.

Drevesničar in sadjar morata iti roko v roki, ako hočemo pospešiti napredek sadjarstva. Drevesničarji bi naj gojili različne sorte sadnih drevesc in to take, ki v dotičnem kraju dobro uspevajo in slednjič bi naj bil vsak dobro poučen o sortah, kakšno zemljo in sorto zahteva dotična sorta, ki jo goji.

Pri oddaji sadnih drevesc bi drevesničarjeva naloga bila, da kmeta sadjarja pouči, katero sorto naj sadi v tej ali oni legi, v taki in takšni zemlji. Le na ta način smo sigurni, da naš trud ne bode zastoj.

Slišali smo premnogokrat o enotnih nasadih, to je saditi le eno ali dve sorti, kar pa v hribih z raznolično zemljo in lego ne bo šlo. Seveda pri tem ne mislim, da bi sadili vse mogoče sorte. Pač pa po naravi sami se bo treba obračati, posebno v hribih, kjer se razprostirajo obsežni sadonosniki. V takih slučajih, kjer rabi sadjar večjo količino sadnega drevja, vam sadjerejci priporočam izkušnega in sanesljivega drevesničarja, ki vam bo nudil to, kar je za vaše zemljišče primerno, poleg tega vas bo pa še poučil, kako in kje sadite to in ono sorto. Takih drevesničarjev s samo eno sorto se pa treba ogibati, posebno kdor ne pozna zahtev sorte.

Z mirno vestjo vam lahko priporočam prav zanesljivega in poštenega drevesničarja v bližini Maribora in ta je dični gospod Ivan Dolinšek, drevesničar v Kamnici pri Mariboru, do katerega se sadjerejci obračate s popolnim zaupanjem. Kajti on je požrtvovalen v vsakem oziru ter rad pomaga stvarno in s poukom.

Končno pripomnim: Sadjerejci, proučujte svojo zemljo, kjer mislite saditi! Nadalje, katere sorte bi bile za vašo lego in zemljo. Pomislite tudi dobro, katere sorte so dosedaj najbolj se obnesle. Ko ste vse dobro premislili, potem še le idite k izkušnemu drevesničarju in si naročite vašim razmeram primerne sorte!

Le ako bomo delali tehtno in prevdar no, naravi primerno, le tem potom bomo prišli do boljših uspehov. Tu ne pomaga nobeno pretiravanje, ampak vse okolnosti je treba vzeti v ozir, ako hočemo našim potomcem boljše bodočnosti. . .

Z sadjarskim pozdravom!

Jože Vezjak.

Listnica uprave.

CENJENE NAROČNIKE PROSIMO, da čimpreje pravnaajo naročnino za »Slovenskega Gospodarja«! V drugi polovici januarja se bo vsem tistim ustavlil list, ki niso vsaj deloma plačali naročnine za leto 1929. Položnice smo že priložili. Kdor je star naročnik, naj napiše zgoraj na položnico »star«, kdor pa je nov naročnik, pa »nov«. — »Slovenski Gospodar« stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din in za četrt leta 9 Din. — Uprava »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru.